

Pressmeddelande

23 mars 2022

Unga utan pensionskoll riskerar att göra livsval som ger låg pension

Mer än 70 procent av 18-34-åringarna upplever att de har liten eller ingen kunskap om hur pensionssystemet fungerar. Utan koll riskerar de att göra livsval som kan innebära lägre och i värsta fall halverad pension. Det visar en ny Sifo-undersökning och beräkningar från Swedbank och sparbankerna.

- Man behöver inte sätta sig in i pensionssystemet i detalj, men ju tidigare man förstår vad som styr pensionen, och hur man själv kan påverka den, desto större möjligheter har man att göra val som ger en god pension, säger Madelén Falkenhäll, privatekonomisk expert på Swedbank.

Den totala inkomsten under hela arbetslivet ligger till grund

Pensionen består av allmän pension från staten och tjänstepension från arbetsgivaren. Hur hög pensionen blir grundas på hur stor sammanlagd inkomst man haft under hela arbetslivet. De allra flesta som arbetar heltid ända fram till sin pensionsålder* och gör det på en arbetsplats som sätter av till tjänstepension kan räkna med att få en pension på runt 70 procent av den lön man har åren före pension. Men alla val man gör som påverkar lön och antal arbetade år får betydelse för pensionen, och en lägre total livsinkomst ger en lägre pension

- Lön och antal år i arbete är avgörande för vilken pension du får. Drar du till exempel ut på studierna eller tar ett sabbatsår kommer pensionen påverkas negativt. För att kompensera att man kommer in ett par år senare på arbetsmarknaden kan man istället behöva jobba något år längre än sin egentliga pensionsålder, säger Madelén Falkenhäll.

Frånvaro från arbetsmarknaden sänker pensionen med tusenlappar varje månad

En lärare som skjuter två år på sitt inträde på arbetsmarknaden får till exempel 1 200 kronor lägre pension varje månad. Jobbar samma person ett år längre än sin pensionsålder innebär det runt 1 300 kronor mer i pension varje månad.

Även längre perioder av deltidsarbete påverkar pensionen negativt. Med genomsnittliga löner innebär tio års halvtidsarbete att pensionen minskar med runt 2 500 kronor per månad. Föräldraledighet och deltidsarbete under småbarnsåren innebär också lägre avsättning till pension. Den effekten är dock inte så stor eftersom staten och kollektivavtal kompenserar för den lägre inkomsten under småbarnsåren.

Utan tjänstepension kan pensionen halveras

Tjänstepensionen, den del som arbetsgivare sätter av, står för en stor del av den totala pensionen. Därför är det viktigt att arbeta hos en arbetsgivare som sätter av till det. Att arbeta utan tjänstepension ett helt arbetsliv kan för en höginkomsttagare innebära halverad pension, medan det för en medelinkomsttagare kan innebära 25-30 procent lägre pension. Även perioder utan tjänstepension påverkar. Jobbar man i tio år hos en arbetsgivare som inte sätter av till tjänstepension får man räkna med 1 000-2 000 kronor lägre pension, beroende på hur hög lön man har.

- Att jobba utan tjänstepension får enorm effekt på pensionen. Sätter inte din arbetsgivare av till tjänstepension försök att få den att göra det eller att kompensera dig i lön så du kan spara motsvarande själv. Gör den inte det bör man försöka att byta arbetsgivare, säger Madelén Falkenhäll.

Koll på din pension – tips från Swedbank

- Den totala livsinkomsten bestämmer pensionen. Arbeta hos en arbetsgivare som betalar tjänstepension till de anställda, och försök att arbeta heltid.
- Sätter din arbetsgivare inte av till tjänstepension, försök att få den att göra det eller kompensera med högre lön så du kan spara av motsvarande själv. Den högre lönen (efter skatt) bör då vara i nivå med avsättning i tjänstepensionsavtal ***
- Sätter din arbetsgivare inte av till tjänstepension eller kompenserar med högre lön, överväg att byta arbetsgivare.
- Tänk på att varje år utanför arbetsmarknaden eller längre period av deltidsarbete påverkar din pension.
- Spara privat till din pension, ju tidigare du börjar spara desto mindre belopp behöver du sätta undan. Men även små belopp gör skillnad på sikt.

Så här funkar det - pensionssystemet

Den dag du går i pension får du pension från flera håll. Det är dels allmän pension (inkomstpension och premiepension), dels tjänstepension som de flesta har, samt ett eventuellt privat sparande till pension.

Hur hög din pension blir beror på din totala livsinkomst, och livsinkomsten beror i sin tur på inkomst och antal år i arbete. Högre inkomst och fler år i arbete ger alltså en högre pension. Varje år som du av olika anledningar inte arbetar** påverkar pensionen negativt. Detsamma gäller för längre perioder av deltidsarbete, då blir avsättningen lägre och så också den slutliga pensionen.

Premiepensionen är en del av den allmänna pensionen som du själv kan påverka, detsamma gäller för de flesta tjänstepensionsavsättningar. Du kan själv välja hur den ska placeras. Premiepension, tjänstepension och ett eget sparande till pension är långsiktigt sparande. Sparar du långsiktigt behöver du inte vara alltför rädd för att spara i fonder med lite högre risk, då ökar sannolikheten att pengarna växer lite mer. När du närmar dig pensionsåldern kan det vara klokt att minska risken i dina placeringar.

* Pensionsåldern höjs i takt med att medellivslängden ökar.

** Inkomster från föräldrapenning, studier, a-kassa, sjuk- eller aktivitetsersättning är pensionsgrundande. Men då de är lägre än individens lön blir också pensionsavsättningen lägre än vid arbete.

*** Inom de flesta premiebestämda avtal görs avsättning på 4,5 procent upp till en inkomst på 532 500 kronor per år (7,5 inkomstbasbelopp) och på 30 procent på inkomst däröver. Det kan skilja något mellan avtal.

För mer information:

Arturo Arques, privatekonom, tfn 072-242 99 62
Madelén Falkenhäll, senioranalytiker, tfn 076-790 16 38
Ralf Bagner, pressansvarig, tfn 073-0421649
<https://www.swedbank-aktiellt.se/blogg/arques/>
www.swedbank.se/privatekonomi

Källa:

Undersökning gjord av Kantar Sifo på uppdrag av Swedbank. Undersökningen genomfördes i januari 2022. 3 100 personer i åldern 18-65 år deltog.

Antaganden för beräkningar:

Egna beräkningar utifrån Pensionsmyndighetens typfallsmodell.

Swedbank och Sparbankerna ger de många människorna och företagen möjlighet att skapa en bättre framtid. Det finns idag 58 Sparbanker i Sverige som är medlemmar i Sparbankernas Riksförbund. Sparbankerna har ca. 190 kontor och ca. 2 miljoner privat- och företagskunder. Sparbankerna och Swedbank har en lång gemensam historia av samarbete. Swedbank är den ledande banken på sina hemmamarknader Sverige, Estland, Lettland och Litauen. Swedbank har drygt 7 miljoner privatkunder och ca 600 000 företags- och organisationskunder med 153 kontor i Sverige och 80 kontor i de baltiska länderna. Swedbankkoncernen har även verksamhet i övriga Norden, USA och Kina. Läs mer på www.sparbankerna.se och www.swedbank.se

Bilaga. Tabeller

Från undersökning gjord av Kantar Sifo på uppdrag av Swedbank. Undersökningen genomfördes i januari 2022. 3 100 personer i åldern 18-65 år deltog.

Hur upplever du din kunskap kring det svenska pensionssystemet och hur det fungerar?

	Totalt	18-34 år	35-49 år	50-65 år
Ingen kunskap alls	8 %	14 %	5 %	4 %
Liten kunskap	51 %	58 %	50 %	44 %
Ganska bra kunskap	34 %	23 %	39 %	43 %
Mycket bra kunskap	5 %	2 %	5 %	8 %
Tveksam, vet ej	2 %	2 %	1 %	2 %
Summa ingen eller liten kunskap	59 %	72 %	55 %	48 %
Summa ganska eller mycket bra kunskap	40 %	26 %	44 %	51 %

Vet du vad din framtida pension grundas på?

	Totalt	18-34 år	35-49 år	50-65 år
Ja, på min inkomst de 15 år av mitt arbetsliv med högst inkomst	6 %	4 %	3 %	11 %
Ja, på min sammanlagda inkomst under hela mitt arbetsliv	64 %	57 %	71 %	66 %
Nej	13 %	22 %	10 %	7 %
Tveksam, vet ej	16 %	17 %	15 %	16 %

Beslut har fattats om att införa en så kallad riktålder för pension, det vill säga koppla pensionsålder till livslängd. Vet du vad det innebär?

	Totalt	18-34 år	35-49 år	50-65 år
Ja	35 %	31 %	36 %	40 %
Nej	45 %	53 %	45 %	36 %
Tveksam, vet ej	20 %	16 %	19 %	24 %

Skulle du vilja ha hjälp med något gällande pension och ditt pensionssparande?

	Totalt	18-34 år	35-49 år	50-65 år
Ja, med att veta hur mycket jag ska spara och vad det kan ge i pension	25 %	31 %	25 %	18 %
Ja, med hur jag ska placera mitt sparande	28 %	32 %	28 %	23 %
Ja, med hur jag ska anpassa mitt sparande efter min ålder	26 %	31 %	27 %	21 %
Ja, med att förstå hur pensionssystemet fungerar och vad som påverkar storleken på min pension	26 %	37 %	23 %	19 %
Ja, med att veta hur mycket jag kan räkna med att få i pension	20 %	23 %	24 %	20 %
Ja, med hur jag ska lägga upp uttaget av min pension	24 %	16 %	24 %	34 %
Nej	26 %	20 %	28 %	32 %
Tveksam, vet ej	12 %	12 %	13 %	11 %
Ja, vill ha någon slags hjälp (summering)	61 %	68 %	59 %	56 %

Typfallsexempel

Bygg/anläggningsarbetare: börjar jobba vid 19 års ålder, kollektivavtal SAF-LO, född 2002, riktålder för pension 70 år. Lön 2022: 30 000 kronor per månad.

Lärare: börjar jobba vid 23 års ålder, kollektivavtal AKAP-KL, född 1998, riktålder för pension 69 år. Lön 2022: 33 000 kronor per månad.

Senare inträde på arbetsmarknaden respektive jobba ett år längre än sin riktålder.

Bygg/anl. arbetare	Börjar jobba vid			Om jobbar ett år längre		
	19 år	20 år	21 år	19 år	20 år	21 år
Allmän pension	17 200	16 800	16 500	18 400	18 000	17 600
Tjänstepension	5 400	5 400	5 400	5 700	5 700	5 700
Total pension	22 600	22 200	21 900	24 100	23 700	23 300
Jmf om vid 19 år		-400	-700			

Lärare	Börjar jobba vid			Om jobbar ett år längre		
	23 år	24 år	25 år	23 år	24 år	25 år
Allmän pension	16 600	16 200	15 800	17 600	17 200	16 800
Tjänstepension	5 500	5 300	5 100	5 800	5 600	5 400
Total pension	22 100	21 500	20 900	23 400	22 800	22 200
Jmf om vid 23 år		-600	-1 200			

Arbetar heltid hela arbetslivet respektive arbetar halvtid tio år (heltid resterande tid). I de här exemplen antas inte halvtidsarbetet vara i samband med småbarnsår (vilka kan ge viss avsättning till pension).

Bygg/anl. arbetare	Heltid	Halvtid 10 år
Allmän pension	17 200	15 500
Tjänstepension	5 400	4 800
Total pension	22 600	20 300
Jmf om heltid		-2 300

Lärare	Heltid	Halvtid 10 år
Allmän pension	16 600	14 700
Tjänstepension	5 500	4 800
Total pension	22 100	19 500
Jmf om heltid		-2 600

Tjänstepension hela arbetslivet, ingen tjänstepension alls respektive ingen tjänstepension under tio år

Bygg/anl. arbetare	Full tjänstepension	Ingen tjänstepension	Ingen tjänstepension i tio år
Allmän pension	17 200	17 200	17 200
Tjänstepension	5 400	0	4 200
Total pension	22 600	17 200	20 300

Jmf om tjänstepension

Lärare	Full tjänstepension	Ingen tjänstepension	Ingen tjänstepension i tio år
Allmän pension	16 600	16 600	16 600
Tjänstepension	5 500	0	4 200
Total pension	22 100	16 600	20 800

Jmf om tjänstepension

Olika tjänstepensionsavtal börjar betala in vid olika ålder, fortsätter betala in upp till olika ålder och även olika under föräldraledighet och deltidsarbete.

Ingen hänsyn tagen till pensionsavsättning för studier.